

GAZETA HÂRTIBACIULUI

PUBLICAȚIE LUNARĂ A ASOCIAȚIEI „VALEA HÂRTIBACIULUI” ÎN COLABORARE CU PRIMĂRIA ORAȘULUI AGNITA

„Și care va vrea să fie întâi între voi, să fie tuturor slugă” Marcu, 10.44

NUMĂRUL 118, MARTIE 2016
APARE LA AGNITA - PREȚ: 1 LEU

Din SUMAR

De la Poliție ...

- pag. 2

FOFELDEA - Leagănul copilăriei lui August Treboniu Laurian

- pag. 2

Gânduri răzlețe

- pag. 2

GAL MICROREGIUNEA HARTIBACIU, LA UN NOU ÎNCEPUT

- pag. 3

2016 - TOT ÎNAINTE!

- pag. 3

Emanoil Suciu- 140 de ani de la nașterea sa

- pag. 3

DANSUL GENERAȚIILOR CU JOCURI CÂNTECE ȘI DESCÂNTECE

- pag. 4

ORTODOXIA PE VALEA HÂRTIBACIULUI

- pag. 5, 6

Valorile familiei creștine

- pag. 5

Scrisoare unui tânăr

- pag. 5

BISERICA DE LEMN BUNAVESTIRE - ILIMBAV

- pag. 6

Pomenirea morților în Postul Mare

- pag. 6

BUNAVESTIRE sau BLAGOVEȘTENIA

- pag. 6

Strigături de nuntă culese de Mircea Drăgan -Noiștețeanu

- pag. 7

Matrioșka

Dan Herciu

- pag. 7

La „Rabla”

Nicu Ganea

- pag. 7

SPECTACOL

Ion Ghip

- pag. 7

Vino iar, te strig, pe divan fierbinte

Francisc Lorinkzi

- pag. 7

Ulița copilăriei

- pag. 7

Un exemplu dat de Stalin

- pag. 7

Asociația Prietenii Mocăniței

Voluntarii mocăniței au fost foarte harnici la Cornățel. Au sudat profilele metalice ale drezinei și vagoanelor ce au cedat în timpul refacției liniei de anul trecut, au eliberat biroul de mișcare din gara de traverse, au adus îmbunătățiri acoperișului turnului de apă, au făcut releveul magaziei de mărfuri, au inventariat și măsurat traversele speciale de sub macazurile din Cornățel și Hosman care trebuie înlocuite și au proiectat refacerea instalației electrice din biroul de mișcare, păstrând cât mai mult din instalația originală.

Sfârșitul săptămânii trecute a fost unul încărcat pentru prietenii mocăniței.

Sâmbătă am fost la Cornățel să remontăm motorul drezinei și să dezgropăm liniile 3 și 4 ca să verificăm starea traverselor.

Duminică am făcut o plimbare până la atelierele de la Crișcior, unde am învățat de la Georg Hocevar cum se recondiționează vagoanele și cum se repară locomotivele. Ba mai mult, am avut parte și de o plimbare surpriză cu mocănița.

UN ELEV DE NOTA 10

Prișca Ana Maria, elevă în clasa a VIII-a C la Școala Gimnazială Georg Daniel Teutsch din Agnita, este un model pentru orice tânăr de vârsta ei.

A absolvit clasele I-IV cu media FB, iar clasele V-VII cu media generală 10. A participat în fiecare an la Olimpiada de Limba și literatura română etapele locale, ajungând tot timpul și la fazele județene unde a luat mereu mențiune. Anul acesta s-a clasat pe locul IV la faza județeană cu 106 puncte. La Simularea Națională proba Limba și literatura română a obținut cel mai mare punctaj din școală – 9,75. A obținut rezultate foarte bune și la concursurile de matematică Lumina Math și concursurile organizate la Școala Regina Maria din Sibiu, unde a obținut medalia de bronz. Desenul e o altă pasiune de-a ei, participând la diverse concursuri organizate de școală sau de Inspectoratul Județean Sibiu. Participă cu plăcere la diverse competiții sportive locale și județene.

Ana este o fire comunicativă, receptivă la nou, dornică de cunoaștere, conștientă, perfecționistă. Este o elevă foarte talentată și cu aptitudini pentru orice disciplină școlară. Și-a propus să urmeze Colegiul Național Octavian Goga din Sibiu - profil Științele Naturii bilingv, iar după liceu să urmeze cursurile Facultății de Medicină - specializare Stomatologie. Visul ei este să devină medic stomatolog la fel ca mama sa, modelul ei în viață.

Ana este bine integrată într-o clasă în care concurența este un cuvânt la ordinea zilei. Ea este un elev model care face tot posibilul să aibă rezultate bune la învățătură, dar se implică și în activități extrașcolare.

Familia clasei a VIII-a C de la Școala G. D. Teutsch e mândră că are un copil model, care o reprezintă cu succes în orice competiție. Mult succes în viitor, copil minunat!!!

VASILESCU ANDREEA, profesor diriginte

STIMAȚI CETĂȚENI AI ORAȘULUI AGNITA

Întrucât acest an este un an electoral, în care vor fi atât alegeri locale cât și parlamentare, în vederea respectării dreptului de vot a fiecăruia dintre dumneavoastră, vă reamintim că nu puteți vota dacă actul dumneavoastră de identitate este expirat sau deteriorat.

În acest sens, vă rugăm să verificați starea de uzură precum și termenul de valabilitate al actului de identitate. Actul de identitate trebuie să fie în bună stare, astfel încât să poată fi citite datele dumneavoastră de stare civilă și, în mod special, caracterele speciale aflate în partea de jos a actului de identitate. Termenul de valabilitate este înscris în colțul din dreapta jos al acestuia și va conține data aniversării

dumneavoastră din acest an. Deoarece scrutinele electorale sunt programate pentru a doua jumătate a anului avem rugămintea să vă reînnoiți din timp actul de identitate.

Actul de identitate poate fi preschimbabil cu cel mult 180 de zile (6 luni) și cu cel puțin 15 zile înainte de data expirării. Pentru preschimbarea actului de identitate ne puteți găsi la sediul nostru din Agnita, str. 1 Decembrie nr.39, sediul Poliției orașului Agnita, zilnic între orele 09-15 și vineri între orele 09-12.

Cu stimă,

Colectivul Serviciului Public Comunitar Local de Evidență a Persoanelor al orașului Agnita.

FOFELDEA - Leagănul copilăriei lui August Treboniu Laurian

Avântul cultural pe care societatea românească din Transilvania de la începutul secolului al XIX-lea l-a avut se regăsește foarte bine conturat în viața românilor din localitatea Fofeldea, de pe Valea Hârtibaciului, deoarece în această perioadă încep să răsară multe din valorile de seamă ale satului. În timp ce pe înălțimea dealului se ridică și mai apoi se picta frumoasa Biserică cu hramul „Sfântul Vasile cel Mare”, în casele fofelzenilor odrăseleau copii dornici de cunoaștere, cu educație aleasă primită în familie dar și în societate, care vor duce numele satului lor în înaltele foruri academice ale Țării Românești ori chiar în înaltul cerului.

În acest context se naște cel mai important fiu al satului August Treboniu Laurian. Tatăl lui a fost Pavel Trifan, preotul român unit (greco-catolic) din Fofeldea. Petru, fratele mai mare al lui August Treboniu Laurian, a urmat de asemenea cariera preoțească și a activat ca preot unit în Fofeldea. August Treboniu Laurian și-a efectuat studiile secundare la Sibiu. După studiile de filozofie la Cluj, a studiat științele fizice, matematica și astronomia la Institutul Politehnic din Viena și apoi la Göttingen.

Încercând să creionăm personalitatea acestui mare om de cultură, putem remarca faptul că în mijlocul familiei a primit o educație aleasă, ajungând la rândul său un deosebit pedagog, fiind făuritor de școli și învățător personal de limba română al regelui Carol. Această funcție sau mai bine zis misiune i-a fost răsplătită de casa regală și în momentul în care a plecat din această lume fiindu-i acordat un loc de veci în cimitirul Bellu din București.

Pentru a-l aduce astăzi în atenția opiniei publice pe ilustrul academician în fiecare an Asociația Culturală care-i poartă

REPRODUCERE Arhiva AGERPRES

numele împreună cu Parohia Ortodoxă Fofeldea fac eforturi susținute la nivelul comunității și nu de puține ori chiar în afara acesteia pentru respectarea memoriei acestui fiu al satului.

În anul 2010 împreună cu o parte din fofelzeni am participat la săvârșirea parastasului de pomenire chiar la mormântul său din capitală aniversând totodată și bicentenarul nașterii sale, iar de atunci la biserica parohială săvârșim slujbe de comemorare pentru toți oamenii de seamă ai satului.

Pr. Tătoiu Ioan Dumitru, Parohia Fofeldea.

Gânduri răzlețe

Nimic mai omenos, mai frumos și creștinesc decât să ascuți povești tare de demult, spuse de gurile poleite cu înțelepciunile unor vrednici țărani bătrâni ai satelor. Deci ale acelor oameni care și-au lăsat amintirile și învățăturile în păstrarea nepoților și stră-nepoților. Iar norocul meu a fost că mama și tata le-au semănat întru totul părinților lor. Ca urmare, am încercat să fiu și eu ca ei, izbutind să văd lumea prin lumina sufletului, să exprim ceea ce simt cu ajutorul cuvintelor scrise în gazete și a vorbelor rostite la radio pe calea undelor.

Dar, haideți, să vă mai spun încă ceva: îmi pare a fi tare măreț acel țaran român care atunci când muncește se roagă doinind! Iar eu am avut norocul să-i găsesc și să-i ascult, făcându-mi timp pentru a le pricepe și înțelege tăcerile și spusele. Așa se face că au rămas în amintirile mele oameni tare faini, între care și câțiva „plugari-orășeni”, precum agnițenii Vlad Moise și Nicolae Popovici de pe „Climăș”, Sabin Mădăraș de pe „Hotarul dealului cu nisip”, Ion Mititelu și Nicolae Popovici din pășunea „Hevăzului”, Wagner Rudolf din „Casa de deasupra Holdobanelor”, familiile sătenilor hârtibăceni Ticușan și Avram din Vărd, Vaida din Veseudul văii sărate a Olbocului, Părău și Țerbea din Coveș, Roman, Zolya și Prișca din Bârgăhiș, Nistor, Vanga și Vasiu din Benești, Tecoanță și Muller din Alțâna, Rogoz, Zbârcea și Bârsan din Retiș, Scutea și Stănuțel din Chirpăr, Dragoman din Țichindeal, Giurgiu, Borghină și Nistor din Vurpăr, Galea și Sava din Marpod, Sopa din Ilimbav, Raicu și Achim din Ghijasa de Jos, Rogozan și Băzarea din Ighișu Vechi.

Revenind la nevremurile de acum, voi spune că văzând, citind și auzind câte grozăvii se petrec în lumea asta mare, care parcă nu mai biruie să ne

încapă pe toți, am dat în „prostescul” obicei de a redacta manuscrisul intitulat „Jurnal de Război, în vremuri de aparentă Pace”. Cea mai recentă consemnare încercând să prezinte două mult prea triste și înspăimântătoare posibile întâmplări, pe

care iresponsabilii conducători ai țării mele mereu le iau în derâdere, transformându-le într-un fel de glumă. Iată despre ce este vorba: liderii de la răsărit ne tot amenință că într-un eventual conflict militar, mai întâi bombardează Baza Militară NATO de la Deveselu, după care ne scufundă flota de război din Marea Neagră.

Stau și mă întreb: Să nu fi aflat ei că nu mai avem nici măcar flotă comercială și de pescuit, darmite de război?! Iar de nu mă cred că-i așa precum spun, le dau eu un nume și o adresă precisă să întrebe acolo cu glas răstit unde-i tot ce am avut și acum nu mai avem! Atunci când pe valurile mărilor și oceanelor lumii „pluteam” pe locul 7 și cu mari foloase. Pentru că ce sunt, ceea ce avem acum, dacă nu o nimica toată?! Două, trei fregate „second hand” și un cochet vapoară decorativ, echipat cu catarge și pânze, frumos și respectuos botezat „Bricul Mircea”!

Sibiu, marți, 15 martie 2016

Ioan Vulcan-Agņițeanul(ioan.vulcan@yahoo.ro)

De la Poliție ...

Iată că a trecut deja un sfert din an ... chiar dacă nu am apucat să ne dăm seama când. Mai ales că vremea a ținut cu tot dinadinsul să ne arate că Baba Iarna are încă dinți de ger iar prognoza meteo din ultimul timp ne-a cam făcut să stăm la gura sobei. Doar că asta nu a fost valabil pentru toată lumea. Pentru că, indiferent de vreme, polițiștii au fost la datorie.

Astfel, prezenți în stradă, polițiștii au efectuat controale rutiere în urma cărora au depistat șoferi care, ca să scape de gerul de afară, s-au luat la întrecere în a combina alcoolul cu volanul. Este cazul lui A.A.C. de 27 de ani care conducea un autoturism având o îmbibație alcoolică de 0,48 mg/l în aerul respirat, al lui K.M.V. de 44 de ani – 0,52 mg/l sau C.D. de 35 de ani – 0,42 mg/l, toți din Agnita. Au mai fost depistați unii conducători auto care au considerat că nu este necesar să posede permis de conducere „ca să fie șoferi”, cum e cazul lui G.R.D. de 18 ani din Agnita care conducea o motocicletă neînregistrată și neînmatriculată sau C.T.D. din Netuș care se afla la volanul unui tractor a cărui remorcă nu era înmatriculată. Alți șoferi au vrut, probabil, să se laude cu mașinile proaspăt achiziționate și nu au mai avut răbdare să treacă pe la Serviciul Înmatriculări. Ca urmare au fost rugați să tragă pe dreapta C.P. de 24 de ani din Benești și M.M.M. de 28 de ani din Agnita, ale cărui autoturisme erau radiate din circulație de mai bine de o lună precum și C.P. de 37 de ani din Benești al cărui vehicul nu avea drept de circulație în România.

Din nefericire, prezența polițiștilor pe drumurile publice nu l-a impresionat pe A.M. de 53 de ani din Moșna care, cu vitejia dată de 0,72 mg/l alcool în aerul expirat, s-a urcat decis la volanul unui autovehicul neînmatriculat, a reușit eroic să piardă controlul volanului, a lovit un gard pe care era ferm hotărât să-l doboare și a acroșat o persoană care a avut tupeul să circule regulamentar pe acolo. Neimpresionat de polițiști a fost și A.M.C. din Nocrich. Că doar, la cei 19 ani ai lui, fără permis de conducere și cu 0,38 mg/l alcool în aerul respirat nu-i poate sta nimeni în cale. Doar o autoutilitară care încă nu auzise de el s-a încumetat la o asemenea faptă. Ba încă, l-a mai băgat și în spital. Dar, i-a făcut-o el – a distrus-o aproape 40%. Din nefericire pentru ei, la fel de neimpresionați de performanțele realizate, au fost și polițiștii care le-au întocmit dosare penale.

Mult mai „cuminte” a fost D.S.E. de 26 de ani din Alțâna care, dorind să-și arate calitățile de pilot de raliu, a reușit doar să se răstoarne în afara părții carosabile după ce a luat o curbă cu viteză prea mare. Ah! și a reușit să ajungă la spital cu multiple răni și traumatisme care, din fericire, nu i-au pus viața în pericol. Prin comparație, un șofer din Marpod a fost doar un ghinionist atunci când mașina pe care o conducea a luat foc în timpul mersului fiind distrusă în proporție de 100%.

Cunoaștem cu toții expresia „Paza bună trece primejdia rea !” dar nu prea o punem în aplicare. Lipsa elementelor de securitate (alarme, câini de pază, gratii, vecini binevoitori etc.) a fost motivul pentru care imobile nelocuite și nesupravegheate, din Fofeldea, Țichindeal și Chirpăr, au avut parte de vizita unor musafiri nepoftiți, vizită care i-a costat pe proprietari aproape 15.000 lei. De asemenea vizite nedorite nu au scăpat nici anexe gospodărești sau împrejurimi pentru animale din Bîrgăhiș și Ighișul Vechi, proprietarii alegându-se cu pagube de peste 5.000 lei. Poate, măcar acum, proprietarii păgubiți vor înțelege necesitatea unor asemenea măsuri de protecție. Musafiri nepoftiți a primit și pădurea din Ruja. Respectiv pe un tânăr din Ruja care conducea un tractor cu remorcă. Din verificări s-a constatat că remorca era neînmatriculată iar cei 0,8 m³ de lemn ce se găseau în remorcă nu aveau acte de proveniență.

Tot din Ruja era și numitul Onea Tiberiu de 62 de ani care a fost găsit decedat în locuința sa. Verificările preliminare nu au ridicat suspiciuni de moarte violentă dar trupul neînsuflețit a fost trimis la Serviciul de Medicină Legală Sibiu în vederea stabilirii exacte a cauzei decesului.

Dorim să menționăm activitatea lucrătorilor Postului de Poliție Comunală Chirpăr care au reușit să identifice și să rețină pe numitul Pitică Bogdan Alin de 18 ani, din localitate. Acesta avea o sentință emisă de Tribunalul Sibiu pentru internare pe o perioadă de un an într-un centru educativ.

Chiar dacă în ultima perioadă vremea s-a arătat schimbătoare polițiștii de pe Vale Hîrtibaciului s-au arătat constanți în a vă dovedi că sunt ...

... mereu alături de dumneavoastră.

GAL MICROREGIUNEA HARTIBACIU, LA UN NOU ÎNCEPUT

În sala de ședințe a primăriei din Agnita a avut loc ședința AGA a asociației GAL Microregiunea Hârtibaciu. În afară de membrii asociației, la ședință au fost prezenți Gherasim Dan Dăncăneț directorul OJFIR Sibiu precum și numeroși parteneri, beneficiari și potențiali beneficiari de fonduri europene de dezvoltare rurală din localitățile GAL Microregiunea Hârtibaciu.

Principalul scop al ședinței a fost, lansarea oficială a elaborării Strategiei de Dezvoltare Rurală GAL Microregiunea Hârtibaciu 2016 – 2020.

În deschidere ședinței Elena Curcean, managerul de proiect a ținut să mulțumească primarilor din comunele partenere în GAL, pentru sprijinul acordat asociației care a putut astfel să-și continue activitatea pentru elaborarea noii strategii. Aceste activități s-au concretizat prin realizarea și avizarea achizițiilor prevăzute, realizare de materiale de promovare necesare desfășurării campaniei de

informare, pregătirea materialelor necesare realizării anchetei pe bază de chestionar, necesar pentru consultarea teritoriului.

CS AGNITA Tenis de masă

2016 - TOT ÎNAINTE!

Amintirile frumoaselor performanțe de anul trecut i-a contaminat, în mod fericit, fără-ndoială, pe tinerii ping-pongiști de la CS Agnita! Titlul de „Campion Județean” cucerit de George Toader, la Olimpiada Liceelor de anul trecut, a răspândit în aerul sălii de „La Prut” aroma dulce a succesului, insuflând atât celor mici cât și celor mari energii pozitive nebănuite și ambiții mari nedecarate, transformând parcă obișnuitele antrenamente în adevărate „finale” de Cupa Mondială!

Cu așa emulație, nici nu mai miră pe nimeni revenirea de formă a lui Alex Nechita care, trecând peste handicapul celor câteva luni de absență de la sală, datorat studiului, a reușit să-i smulgă lui George titlul de campion la faza orașenească disputată în luna februarie, producându-ne apoi o imensă satisfacție prin câștigarea titlului de „Campion Județean” 2016 al Olimpiadei Liceelor desfășurată la Mediaș.

Așadar, un nou titlu de campion județean la Agnita, Bravo Alex! Doi ani la rând campioni județeni, o performanță remarcabilă pentru tânăra noastră secție de tenis de masă și, de ce nu, pentru întreg sportul agnițean! Această frumoasă performanță i-a permis lui Alex Nechita să reprezinte județul Sibiu la faza națională

a ONSS, competiție desfășurată la Brănești (Ilfov) unde, împreună cu Denisa Baltag, sportiva legitimată la CSTM Romgaz Mediaș, s-au numărat printre protagoniștii întrecerilor, ocupând locuri în prima jumătate a clasamentelor. Felicitări!

Stimulați de „idolii” lor mai mari, micii ping-pongiști se pregătesc cu și mai multă determinare sperând ca, într-o zi, să se ridice și alți campioni dintre ei. În acest sens, obligați și de numărul tot mai mare de copii, am început de curând activitatea cu cei mici și în sala mică de la liceu unde, cu acordul direcțiunii, beneficiem de câteva ore de antrenamente în plus pe săptămână.

Un prim semn a fost dat de rezultatele promițătoare obținute de cei mici la „Turneul Campionilor” de la Mediaș din 19 martie, turneu organizat în memoria lui Costel Totan, director al sucursalei Romgaz Mediaș și Președinte de onoare al CSTM Romgaz Mediaș, un „pionier” pasionat și înfocat al tenisului de masă de pe Valea Târnavelor, Cibinului și Hârtibaciului. Mulțumim Primăriei Orașului Agnita pentru facilitarea deplasării la Mediaș, o dovadă elocventă a interesului manifestat față de copii și activitatea sportivă de masă, mulțumim pentru susținerea constantă și eficientă a tenisului de masă agnițean.

Csaba Zedler, antrenor

Emanoil Suciul 140 de ani de la nașterea sa

S-a născut în 3 martie 1876, la Pelișor, jud. Târnava Mare (acum jud. Sibiu), fiul lui Ioan Suciul, învățător și al soției sale născută Oros din Ighișul Vechi. Școala primară a urmat-o la Dumbrăveni între anii 1886-1890, unde a frecventat și două clase secundare (limba de predare maghiară), apoi a urmat trei cursuri pedagogice la seminarul „Andreian” din Sibiu între anii 1892-1895. Diploma de învățător a obținut-o în anul 1900 cu nr. 5290/1900. A fost învățător la Albești (Sighișoara), Bîrghiș, Pelișor și Apoș. În anul 1903 se căsătorește cu Maria Mălăncrăvean din Bîrghiș.

A îmbrățișat meseria de învățător timp de 35 de ani cu drag, dar i-a plăcut să scrie cu măiestrie și piese de teatru, fiind chiar „conducătorul echipei de teatru din Pelișor” (arhiva Muzeului), Piese de teatru scrise de Emanoil Suciul au fost tipărite la Sibiu și Agnita, găsind o largă răspândire în toată țara, dovadă - dosarul de expediții din arhiva muzeului din Agnita.

Emanoil Suciul a fost și Instructor de dansuri populare formând echipa de dansuri „Călușerii” Pelișor. În muzeul din Agnita se găsește o reproducere fotografică cu echipa de „Călușeri” Pelișor din 1901.

Dintre piesele de teatru rămase după moartea fulgerătoare a lui Emanoil Suciul optsprezece la număr, doisprezece dintre ele le păstrăm și în arhiva Muzeului de Istorie „Valea Hârtibaciului” din Agnita. Cea mai valoroasă este „Nunta Mărioarei”, 1927, folosită și ca material documentar în etnografie. Lucrările sale au fost publicate și în „Gazeta Transilvaniei” (Brașov), „Foaia Poporului” (Sibiu), „Libertatea” (Orăștie), „Tribuna Poporului” (Arad), „Revista Învățătorului” din Cluj.

A murit la 30 septembrie 1934, când se pregătea de inaugurarea noii școli din Pelișor (era învățător și director) unde a fost prezent și ministrul Angelescu care nu a apucat să-l mai vadă viu, iar inaugurarea nu a mai avut loc. La înmormântare au participat mulți oameni de cultură a acelei vremi, peste 20 de preoți, învățătorii din zonă, elevi care au venit să-i aducă un ultim omagiu.

Muzeul din Agnita împreună cu Primăria și Școala Bîrghiș și urmașii familiei doresc să organizeze o expoziție, un parastas, o placă comemorativă dedicate celui care a fost învățător, director, autor de teatru sătesc, Emanoil Suciul, la 140 de la nașterea sa.

*Muzeograf,
Mihaela Nevodar*

I. Bârsan

Androhiel: o legendă pe hărțile Google

Despre Androhiel sau Androchel, satul de legendă de pe Valea Hârtibaciului s-a tot vorbit. Ba chiar s-a făcut și un spectacol pornind de la legendele acestui sat. Cum s-a întâmplat să dispară Androhielul, nu se știe cu exactitate și poate tocmai de aceea satul a incitat nu doar curiozitatea arheologilor, ci și pe cea a realizatorilor de spectacol, cum s-a întâmplat în 2008.

Ce se știe astăzi despre Androhiel? Că „este un teren agricol situat pe teritoriul comunelor Alțâna, Chirpăr și Marpod (scrie Ilarion Bârsan în „Gazeta Hârtibaciului”), că așezarea exista încă prin secolele XIV-XV și avea ceva vechime (scrie cercetătoarea Maria Emilia Crîngaci Țiplic). Și se mai știe ceva: o legendă relatată de Nicolae Tatu și publicată în „Micromonografia comunei Alțâna”. Ce spune legenda? Că pe dealul Gruicul Bumbului, un român a fost asasinat de către străini. Fratele celui asasinat a fugit în Țara Românească, s-a înrolat în oștirea domnească și a tot înaintat în rang, grație meritelor sale. A primit și o recompensă: i s-a pus la dispoziție o unitate de militari, cu care s-a întors în satul Androhiel ca să-și răzbune fratele ucis. În

noaptea de Înviere, a distrus satul, a ars biserica și a omorât locuitorii. Doar trei bătrâne au reușit să scape și s-au refugiat fiecare într-un sat învecinat: Chirpăr, Alțâna și Nocrich.

Ce a rămas din Androhiel? Clopotul bisericii. Acolo, pe terenul agricol numit Androhiel, „până de curând, de sub brazda plugurilor ieșeau resturi de materiale de construcție, pietre, cărămizi și țigle. Unui loc mai ridicat de pe teritoriul Chirpărului, i se spune „La Bisericuță”. Aici, spune o poveste, un cioban și-a găsit scoafa, care făcuse într-un clopot uriaș. Clopotul a fost dus în Biserica Evanghelică din Alțâna, devenind subiect de dispută cu comunitatea săsească din Sibiu care l-a revendicat și care n-a ezitat să tragă cu tunurile de pe dealul Nocrichului, reușind să-i provoace o crăpătură. În primul război mondial, a fost rechiziționat de armată, și așa a dispărut ultima valoare materială a unei localități, care a fost foarte puternică, dacă posedă un clopot pentru care s-au certat sașii din Sibiu cu cei din Alțâna”, scrie Ilarion Bârsan.

Ce mai trebuie spus despre Androhiel? Că e consemnat pe hărțile Google, având următoarele coordonate: latitudine: 45.933 și longitudine: 24.467.

DANSUL GENERAȚIILOR CU JOCURI CÂNTECE ȘI DESCÂNTECE

A XI-edție a spectacolului agnițean care-i readuce în fiecare primăvară, pe scena Casei de Cultură „Ilarion Cocișiu”, pe cei plecați prin alte părți, alături de cei care fac primii pași în ritm de joc popular, s-a desfășurat cu casa închisă dar cu foarte multe aplauze la scenă deschisă.

Au fost aplaudați preșcolarii, pentru nonșalanța cu care jucau și pentru farmecul micilor stângăcii, la fel ca cei care au petrecut multe ore pe scenă, aplaudați pentru frumusețea și virtuozitatea interpretărilor.

Spectacolul a început cu elegantul dans de salon Romana, un remember al anilor 1850, când elita intelectualilor din Transilvania, preocupată de cultivarea identității naționale, pune în valoare frumusețea jocului popular, compunând dansuri inspirate din folclor. Dansul Romana s-a născut în casele pașoptistului Iacob Mureșianu, prin adaptarea figurilor coregrafice ale jocurilor Ardeleana, Învârțita, Brașoveanca, Hațegana.

Pentru acest moment artistic tinerii din ansamblul Cununa și-au procurat haine de epocă, încântând spectatorii prin ținută și prin eleganța pașilor de dans.

A urmat un încântător moment coregrafic „Pasărea albastră” prezentat de mica balerină Iarina Goga.

Momentele coregrafice de dans și balet au fost continuate de jocurile și cântecele populare de pe Valea Hârtibaciului prezentate de păstrătorii tezaurului folcloric, ansamblurile Cununa, Hârtibaciul, elevii Școlii Gimnaziale GD Teutsch, Clubul elevilor din Agnita, Grupul Vocal al Școlii Populare de Arte Ilie Mincu și Grupul Vocal al Casei de Cultură din Agnita format din solistele Maria Lăstun, Maria Gherghel, Teodora Sasu și Cezara Cernea.

De aplauze binemeritate s-au bucurat veteranii ansamblului Cununa, reveniți pe scena din Agnita cu bucuria retrăirii momentelor în care au reprezentat la cel mai înalt nivel folclorul Văii Hârtibaciului. Alături de ei a urcat pe scenă solistul Marcel Părău, emoționat ca de fiecare dată când vine să

cânte în fața celor pe care îi iubește și-l iubesc, pentru autenticitatea și frumusețea cântecelor interpretate.

După o scurtă pauză a urmat un moment muzical – coregrafic, un tablou ancestral al satului în care s-a născut veșnicia. Tabloul intitulat „Apa – izvorul vieții” a fost inspirat și preluat din cartea „Viziuni străvechi” a scriitorului Gherasim Rusu Togan.

Folosind motivul apei purificatoare, simbol al curățeniei spirituale din comunitățile vetrelor românești, autorii și realizatorii acestui tablou au reușit să prezinte un set de valori cultivate de-a lungul timpului și păstrate în memoria satului. Ritualurile, credințele și obiceiurile satului tradițional au fost minunat prezentate de actorii acestui tablou, compus dintr-o succesiune de scene reprezentative pentru viața comunităților sătești.

Izvoarele apei curate sunt căutate de un tânăr neîntinat, purificat el însuși trupește și sufletește de o „descântătoare” femeie credincioasă, și întărit de aceasta cu puteri magice, care se lega „să-i dau pământului inima, iar el să-mi dea neprihănitele izvoare”. Aceeași „descântătoare” săvârșește ritualul de purificare a fântânii, dând apei puterile magice de curățenie trupească și sufletească.

O scenă semnificativă a prezentat întâlnirea obștii satului, unde se lua hotărâri privind viața comunității, claca pentru ajutorarea văduvelor, paza hotarelor cu jurământul de cinste al celor împuterniciți s-o facă.

Din tablou n-a lipsit scena descântecului, menit să-l întoarcă la familie pe cel ce a apucat pe căi greșite, și nici cel făcut pentru întărirea copilului nou-născut.

Toate scenele au fost însoțite de cântece și ziceri rituale dar și de jocuri și cântece de petrecere.

Rolul principal, în acest tablou, i-a revenit Eugeniei Ghișa, care a reușit să prezinte imaginea autentică a descântătoarei și împreună cu soliștii Ioana Bogdan, Florin Părău și Robu Florin Zamfir și membrii ansamblului Cununa au realizat o frescă a satului arhaic transilvan, în care obiceiurile și legea pământului determinau viața comunității. Calitățile muzicale ale soliștilor și implicarea lor au dat valoare tabloului muzical - coregrafic.

Spectacolul, încadrat între două momente istorice, primul al valorificării culturii populare pentru edificarea celei naționale și al doilea prezentând perenitatea acestei culturi în vatra satului românesc, a fost foarte bine realizat de prof. Ioan Sârbu care a conceput scenariul și l-a regizat împreună cu profesorii Doina Părău și Florin Părău ajutați de orchestra Casei de Cultură condusă de Nicolae Vâștea.

A fost un spectacol care i-a făcut pe agnițeni să fie mândrii de valorile culturale ale orașului lor.

I. Bârsan

„Lumina lui Hristos luminează tuturor!” (Liturghia Darurilor)

„Apare cu binecuvântarea IPS Părinte Mitropolit dr. Laurențiu Streza”

Valorile familiei creștine

Familia în general este considerată un așezământ dumnezeiesc și temelia vieții de obște sau a vieții în comunitate. Acest adevăr poate fi descoperit de către om prin observarea onestă a realității din jurul lui, dar este totodată și o componentă a constituției originare a omului: omenitatea în integralitatea sa este alcătuită din bărbat și femeie: „Și a făcut Dumnezeu pe om după chipul Său; după chipul lui Dumnezeu l-a făcut; a făcut bărbat și femeie. Și Dumnezeu i-a binecuvântat, zicând: „Creșteți să vă înmulțiți și umpleți pământul și-l stăpâniți!” (Facere 1, 27-28) sau: „Și a zis Domnul Dumnezeu: „Nu este bine să fie omul singur; să-i facem ajutor potrivit pentru el”...Atunci a adus Domnul Dumnezeu asupra lui Adam somn greu; și, dacă a adormit, a luat una din coastele lui și a plinit locul ei cu carne. Iar coasta luată din Adam a făcut-o Domnul Dumnezeu femeie și a adus-o la Adam. Și a zis Adam: „Iată, aceasta-i os din oasele mele și carne din carnea mea; ea se va numi femeie, pentru că este luată din bărbatul său. De aceea va lăsa omul pe tatăl său și pe mama sa și se va uni cu femeia sa și vor fi amândoi un trup” (Facere 2, 18 și 21-24).

Familia creștină se întemeiază prin căsătorie, care este *legătura dintre bărbat și femeie bazată pe iubire reciprocă și binecuvântată de Dumnezeu în fața sfântului altar*. Astfel elementele esențiale constitutive ale familiei sunt: bărbat și femeie; iubire reciprocă și binecuvântarea lui Dumnezeu

Căsătoria creștină și viața de familie pe care ea o inaugurează se caracterizează prin câteva dimensiuni specifice:

1. Toate aspectele vieții sunt aduse la un numitor comun – bucuriile și suferințele, problemele și realizările sunt percepute cu aceeași intensitate și asumate în mod egal de soț și soție;

2. Fiecare dintre soți își aduce aportul său specific, are rolul său personal în viața de familie: în viața de familie nu există ierarhii stabilite pe baza diferențelor de gen („cocoș” și „găină”), niciunul dintre soți nu este mai presus decât celălalt;

3. Finalitatea căsătoriei creștine este veșnicia – creștinul nu se căsătorește pentru o perioadă determinată de timp, ci pentru totdeauna;

4. Familia creștină implică nașterea de copii: copiii sunt adevărata bogăție a unei familii; ei o vor însoți la judecata finală (Sf. Vasile cel Mare);

5. În mod normal căsătoria creștină se realizează o singură dată, este unică: nu poți iubi cu adevărat mai mulți.

De aici rezultă însușirile familiei creștine: 1. unitatea și egalitatea: „Căci câți în Hristos v-ați botezat, în Hristos v-ați îmbrăcat. Nu mai este iudeu, nici elin; nu mai este rob, nici liber; nu mai este parte bărbătească și parte femeiască, pentru că voi toți una sunteți în Hristos Iisus” (Epistola Sfântului Pavel către Galateni, cap. 3, v. 27-28); 2. dragostea și bunainvoire dintre soți; 3. curăția sau puritatea; 4. sfințenia: este binecuvântată prin Sfânta Taină a Cununiei; 5. trăinicia: este destinată veșniciei.

Scopul familiei creștine: 1. nașterea de copii; 2. ajutorarea reciprocă a soțiilor, inclusiv spre desăvârșire spirituală; 3. ocrotirea moralității soților – „bine este pentru om să nu se atingă de femeie. Dar din cauza desfrânării, fiecare să-și aibă

femeia sa și fiecare femeie să-și aibă bărbatul său. Bărbatul să-i dea femeii iubirea datorată, asemenea și femeia bărbatului. Femeia nu este stăpâna pe trupul său, ci bărbatul; asemenea nici bărbatul nu este stăpân pe trupul său, ci femeia. Să nu vă lipsiți unul de altul, decât cu bună învoială pentru un timp, ca să vă îndelnicitiți cu postul și cu rugăciunea, și iarăși să fiți împreună, ca să nu vă ispitescă satana, din pricina neînfrânării voastre. Și aceasta o spun ca un sfat, nu ca o poruncă” (Sfântul Apostol Pavel, Epistola I către Corinteni, capitolul 7, versetele 1-6).

Datoriile soților unul față de altul: 1. iubirea și respectul reciproc; 2. credincioșia sau fidelitatea; 3. ajutorarea în toate; 4. curăția și cumpătarea; 5. munca împreună și desăvârșirea morală.

În rândurile de până acum avem schițată o imagine ideală a familiei creștine. Există însă și anumite pericole care ating integritatea familiei creștine sau chiar provoacă uneori dizolvarea ei: 1. nerespectarea și desconsiderarea demnității umane și personale a soțului sau soției; 2. adulterul sau trădarea celui alt: în acest sens Mântuitorul Iisus Hristos a fost cât se poate de explicit: „Eu zic vouă că oricine va lăsa pe femeia sa, în afară de pricină de desfrânare, și se va însura cu alta, săvârșește adulter; și cine s-a însurat cu cea lăsată săvârșește adulter”; 3. divorțul: “celor ce sunt căsătoriți, le poruncesc, nu eu, ci Domnul: Femeia să nu se despartă de bărbat! Iar dacă s-a despărțit, să rămână nemăritată, sau să se împace cu bărbatul său; tot așa bărbatul să nu-și lase femeia. Celorlalți le grăiesc eu, nu Domnul: Dacă un frate are o femeie necredincioasă, și ea voiește să viețuiască cu el, să nu o lase. Și o femeie, dacă are bărbat necredincios, și el binevoiește să locuiască cu ea, să nu-și lase bărbatul. Căci bărbatul necredincios se sfințește prin femeia credincioasă și femeia

necredincioasă se sfințește prin bărbatul credincios [...] Fiecare, fraților, în starea în care a fost chemat, în aceea să rămână înaintea lui Dumnezeu...Te-ai legat de femeie? Nu căuta dezlegare. Te-ai dezlegat de femeie? Nu căuta femeie. Dacă însă te vei însura, n-ai greșit. Și fecioara, de se va mărita, n-a greșit...Femeia este legată prin lege atâta vreme cât trăiește bărbatul ei. Iar dacă bărbatul ei va muri, este liberă să se mărite cu cine vrea, numai întru Domnul. Dar mai fericită este dacă rămâne așa, după părerea mea. Și socot că și eu am Duhul lui Dumnezeu” (Sfântul Apostol Pavel, Epistola I către Corinteni, capitolul 7, versetele 10-14, 27-28 și 39-40); 4. avortul: reprezintă o negare a unuia dintre scopurile esențiale ale familiei creștine - nașterea de copii. De aceea responsabilitatea pentru acest păcat revine în mod egal ambilor soți.

Pr. Cosmin Coșorean

Scrisoare unui tânăr

Copile, pune-ți genunchii în rugare. Aici se află salvarea-ți și iubirea-ți, Aici tu ești în ascultare și-n bucurie Aici tu simți că ești un Om Care-și plinește menirea iubitor.

Eu știu că mântuirea e-n iubire Și că doar iubind te vei găsi-n Lumină Dar găsit-ai oare calea spre rugare Când nopțile-ți petreci în prihăniri Si-ți vinzi iubirea celor în nelegiuri?

Copile, pune-ți genunchii în rugare. Ridică ochii spre cer și caută salvare. Și tu știi că mântuirea e-n iubire. Iubește dar, fii un Om ce face-ascultare În rugare și-atunci primi-vei iertare!

BISERICA DE LEMN BUNAVESTIRE - ILIMBAV

În istoria zidirii bisericii se consemnează aducerea ei în anul 1852 din altă localitate, Noul Român fiind desfăcută, bucată cu bucată, transportată și asamblată pe amplasamentul nou din Ilimbav, peste o fundație de piatră. Este construită din bârne de stejar, cu secțiune dreaptă, întregul sistem de pereți pe care îl alcătuiesc se sprijină pe o talpă din trunchiuri masive de stejar, așezată la rândul ei, pe un soclu de piatră; sistemul de articulație, folosit la îmbinarea a două grinzi, este cel „în coadă de rândunică”.

Pictura bisericii de lemnare caracteristici ale stilului bizantin, se distinge în primul rând prin claritate, exprimând sinceritatea, curăția de factură țărănească, fiind executată de pictori din familia Grecu.

Pe clopotul turnat în bronz în anul 1854 se poate citi: „Î(n). N(umele). T(atălui). F(iului). D(uhului). SFUNTA TROI(tei) ȘIAL BUNEI VESTIRI SZAU FOKUT ACEST KLOPOT PE SEAMA SFINTEI BISZERECZI UNITE A

ILLIMBAVULUI IOAN LUKA PAROCHIAL MATHEI IGNAT DASCĂL ZOSZIM TOKOAE KANTOR IOAN NIKA POPI KRISNIK ZAVU TOAKA IOAN PFILIP CEORG CAEF LA SIBIU 1854”.

Masa Sf. Altar prezintă tăblia tăiată în formă de disc (50 cm, în diametru), sprijinită pe un picior fusiform. Cioplitorii au incizat pe acesta o cruce cu brațe trapezoidale și un fragment de text: *Áúé•ňŸřéý, „Váleat 7147”* (1639 de ani, scurși de la nașterea lui Hristos).

Anul 1639 reprezintă data târnosirii vechii biserici ortodoxe a satului construită, cel mai probabil, din lemn.

În anul 2011, biserica a fost inclusă într-un amplu proiect de restaurare, fiind monument istoric, realizându-se până în prezent reparații la acoperiș, lucrări de consolidare, precum și fixarea picturii prin aplicare de foiță japoneză.

Părintele Simeon Viorel Pinte, Parohia Ilimbav.

BUNAVESTIRE sau BLAGOVEȘTENIA

Sărbătoarea aceasta ține în ea - ca miez de taină - planul lui Dumnezeu de a mântui lumea, trimițând pe Răscumpărătorul care să zdrobească capul șarpelui și să deschidă iarăși ușile raiului. Astfel în iconografia Bunevestiri vedem cum Dumnezeu trimite din cer un înger să salute o fecioară din Nazaret și să îi descopere măreția ei prin cuvintele: „Bucură-te ceea ce ești plină de har... binecuvântată ești tu între femei!”. Astfel Fecioara Maria s-a învrednicit în acel moment de două minuni: de față și de cuvântul Arhanghelului Gavriil, prin această apariție depășind rânduiala firii. Acestea toate s-au făcut posibile Fecioarei, nu pentru ca ea s-ar fii deosebit în țesătura ei trupească de fiicele Evei, ci pentru aceea că ea se ridicase la cea mai înaltă culme a virtuții femeiești, și anume: neprihănirea în gând, simțire și faptă cu smerenie desăvârșită.

În trup fiind, s-a ridicat mai presus de puterile cele netrupești care, în persoana Arhanghelului, stau cu frică înaintea Fecioarei.

Sfântul Nicolae Cabasila ne mărturisește că: *“Dumnezeu nici nu a înștiințat de mai înainte pe Adam, nici nu l-a înduplecat să-și dea coasta, din care avea să se zidească Eva, ci lipsindu-l de simțire, i-a răpit mădularul. Dar procedând la zidirea noului Adam, a înștiințat-o mai înainte pe Fecioara și a așteptat credința și învoirea ei”.*

A fost mai ușor pentru Apostoli să creadă

că Hristos a Înviat, de vreme ce L-au văzut Înviat. A fost ușor pentru creștini să creadă în Învierea lui Hristos, pentru că au avut mărturia Apostolilor. Dar Maica Domnului, a crezut pe baza unei simple făgăduințe că se va petrece cu ea un fapt ce depășește legea firii.

Astfel, vestirea zămislirii lui Dumnezeu din nemărginirea ființei spirituale în mărginirea fapturii materiale nu mai ține de *“rațiunea naturii ci de cea a harului”*. A crezut posibil, imposibilul și prin aceasta l-a făcut posibil, după cum susține părintele Dumitru Stăniloae.

E o lege a firii să nu poată zămisli cele ce și-au ales viața fecioriei. De aceea Maica Domnului întreabă: *“Cum va fi aceasta, de vreme ce eu nu știu de bărbat?”*. Însă, după ce îngerul îi comunică modul zămislirii minunate - *“Duhul Sfânt se va coborî peste tine și puterea Celui Prea Înalt te va umbră”*, Fecioara nu s-a mai îndoit de vestirea îngerului. În clipa în care declară că se încrede cu desăvârșire în minunea ce se va săvârși cu ea, Fiul lui Dumnezeu Se și sălășluiește în ea, zămislindu-Se Om. Nașterea lui Dumnezeu-Cuvântul ca om este o naștere unică, neavând nimic din nașterea celorlalți oameni. Nici nașterea Sa din Tatăl, nici cea din Fecioara Maria, nu au avut ceva comun cu nașterea altcuiva. Nașterea Sa ca Om nu e o naștere din necesitatea firii, ci din bunăvoirea lui Dumnezeu.

Simbolul crinului din icoană, alături de cel al îngerului și al fecioarei reprezintă curăția din întreaga făptură, ca putere a tineretii feciorelnice, paznic al cinstei căminului creștin, ca îndrumător al gândurilor și pașilor

celor bătrâni. Post cu folos duhovnicesc să petrecem rugându-ne pentru revărsarea *“plinătății darului sub puterea celui Prea Înalt!”*

Părintele Simeon Viorel Pinte, Parohia Ilimbav.

Pomenirea morților în Postul Mare

În Postul Mare, în care cu toții ne pregătim pentru sărbătoarea Învierii Domnului, ne-am obișnuit să nu-i uităm și să-i pomenim și pe cei dragi din familie, plecați în lumea veșniciei. Pomenirea morților în sămbetele din perioada postului mare, are rădăcini vechi în tradiția noastră. Postul Mare este, un timp al rugăciunii, al pregătirii sufletului și trupului pentru una dintre cele mai mari sărbători ale creștinătății: Învierea Domnului. O perioadă în care e nevoie de schimbare în viața fiecăruia dintre noi. E nevoie să fim mai buni, mai sinceri cu noi și cu ceilalți, să dăruim mai mult, să oferim mai mult timp celor de lângă noi.

Și dacă în aceste zile ne străduim să ne apropiem mai mult de Dumnezeu, prin rugăciune, e bine să nu-i uităm nici pe cei dragi nouă, plecați din lumea aceasta, și să-i pomenim.

Nu cred să existe familie care să nu facă măcar o pomenire la biserică într-una din sămbetele din Postul Mare, rânduite tocmai pentru aceste slujbe speciale, așa cum n-ar trebui să existe mormânt necurățat și nepregătit pentru sărbătoarea Învierii. Pomenirea celor adormiți este o datorie de suflet a fiecărui creștin de aceea, în Postul Mare, cu precădere, această datorie este respectată cu sfințenie. Aducerea aminte, pomenirea lor în rugăciune constituie un prilej de comuniune, de legătură spirituală cu cei

răposați.

Rânduiala Bisericii, ca în fiecare dintre sămbetele Postului Mare să se facă slujbe speciale de pomenire a morților, se împletește cu tradiția populară românească împământenită și respectată cu sfințenie, tot acest șir de pomeniri începând, în sămbăta dinaintea Duminicii Înfricoșatei Judecăți și se încheie în sămbăta lui Lazăr.

În fiecare dintre aceste sămbete, oamenii aduc la biserică jertfe, se oficiază slujbe de pomenire pentru cei adormiți și se aprind lumânări. În tradiția populară, legat de perioada pomenirii morților, trei aspecte sunt foarte clare: cerurile sunt deschise, Dumnezeu își ascultă și își îndeplinește orice rugămintă, iar sufletele celor adormiți își găsesc liniștea. Pentru slujba de pomenire, femeile aduc la biserică vin, colaci și colivă, toate având semnificații speciale în tradiția ortodoxă. Vinul și pâinea sau colacii sunt o prefigurare a Sfinței Liturghii, când devin Trupul și Sângele Domnului, coliva, făcută din boabe de grâu, este simbolul Bisericii, aromatele din care este făcută simbolizează darurile Bisericii iar în boabele de grâu îi regăsim pe cei pe care îi pomenim. Lumânarea, care însoțește toate aceste daruri, este semnul Luminii Învierii lui Hristos prezent în viețile noastre.

Părintele Marius Rebegeț, Parohia Ruja

COLEGIUL DE REDACȚIE

Ortodoxia pe Valea Hârtibaciului
Str. Mihai Viteazu, nr. 20, Agnita, 555100, telefon 0269 510325

Președinte: Pr. Protopop Mihai Naicu

Secretar: Pr. Marius Rebegeț

Colectivul de redacție: Pr. Marius-Ciprian Bogdan (Vecerd), Pr. Aurel Dolea (Stejerișu), Pr. Ion Popescu (Noiștat), Pr. Sebastian Toma (Movile), Pr. Ioan-Dumitru Tătoiu (Fofeldea)

Tiparul: Tipo Trib Sibiu, Editura Etape Sibiu

Așteptăm opiniile și sugestiile dumneavoastră la adresa redacției sau pe e-mail la următoarele adrese: ortodoxiapevaleahartibaciului@yahoo.com și ortodoxiapehartibaci@yahoo.com

Strigături de nuntă culese de Mircea Drăgan -Noiștețeanu

Fii, mireasă, veseloașă,
Că tare-ai fost norocoasă.
Parcă nici n-ai mai lucrat,
Numa' tot te-ai mai rugat,
La loc bun ai apucat.
Frunză verde frunză-n două,
Curte, casă, șură nouă.
Nemic tu n-ai să mai faci,
Făr' să mânaci și să te-mbraci!
Curta Ana, 46 de ani, Săsăuș, 30 VIII 1985

Tu mireasă, draga mea,
Nu hi cu inima rea,
Că ce te duci de-aicea.
Curtea-i bună, la loc bun,
Mirele-i ca un păun.
Curtea-i bună, la loc larg
Și mirele-i ca un steag!

Uită-te, mireasă, roată,
C-aici o vint lumea toată.
Ș-o vint și dușmanii tăi
Și să uită cu ochi răi.
Uită-se pân-or plezni,
Unde ești tu, ei n-or hi.

Uită-se pân-or crepa,
Unde stai tu, ei n-or sta!

Frunză verde-a plopului,
Scumpă-i mintea omului.
Cine ș-o știe purta,
Ajunge ghine cu ea.
Mireasa și o-a purtat,
La loc bun o apucat!

Supărată-i mireasa
Că ce mi-o vint aicea.
Supărată să nu hie,
Că doar n-o vint la roghie,
Că la oameni de omenie;
Și doară n-o vint pe vale,
La un bădiț ca o floare!

Mireasă, mireasă, hăi,
De va hi soacră-ta rea,
Mătură curtea cu ea.
De va hi soacră-ta bună,
Omenește-o ca pe-o mumă!

Culese de la Stănuleț Ana (Ana lu' Ștefan), 74 de ani, Săsăuș, 16 IV 1984

Matrioșka

Dan Herciu

soției mele, cu drag

tic tac tic tac
visează cum bate cu degetul într-un pepene
copt
are în față un cuțitaș de aur
și-un vas de lut

taie-l copile, de vrei,
fără teamă, e doar o bucățică de poem
de-al tatei

... și pepenele crrrrrrrrapă
și lumea se schimbă
iar timpul-nebunul
se-ascunde-n vas

din coaja verde...

...femeia cu ochii de culoarea sâmburelui,
ne-mbrățișează

de noapte bună

SPECTACOL

Ion Ghip

Se trezește, sus pe deal,
Din păduri, o lună caldă
Și grăbită se ridică
Curioasă ca să vadă,
Ce se-ntâmplă jos în vale
Unde susură izvorul,
Când o ciută-și duce puiul
Unde-și ia sitarul zborul?
Si cum liniștea-i lăsată
Peste luminiș în vale
De pe scena cu mistere
Cântă o privighetoare.

La „Rabla”

Nicu Ganea

Mi-e sufletul o apă, fir de dor
Întors dinspre cascadă spre izvor
Și mult mai sus, un abur înspre nor
Horă de vise în cerc nebun de stele
Suflet rebel și iubitor de cele
Ispititoare și nebnatice de ele

Mă bate-un gând, un hoț de gând,
Om cât mai sunt să stau la rând
Năzbătii să comit, cu rime,
În viața asta cu amante anonime:
- dai trei femei mai vechi din viața ta,
și statul îți dă una nouă, mai tânără
și mai vioaie dotată cu de toate
și-n necuprinsa-i generozitate
îți trage banii pentru puradei

Atât: trei Doamne
Și toți trei
Hadâmbi, iloți, scopiți și transfemei
Ți-or da din prima ce le cei
Pe toate vechiturile cu astmă și cărcei
P.S.
Pe când programul „Rabla” pentru cei
De care Emi scris-au, de TÂLHARI și de MIȘEI?

Un exemplu dat de Stalin

Printre nenumeratele bancuri din timpul comunismului, există unul care sună surprinzător. Vedem aici un Stalin îmbătrânit, care, vrând să-și aleagă succesorul. Îi cheamă la el pe Bulganin și Malencov.

Le arată două păsări vii, într-o colivie și le spune să le prindă. Bulganin este primul care prinde pasărea în mână. Dar e atât de neliniștit, de înfricoșat, de încordat, că strânge pumnul prea tare și omoară pasărea.

Stalin se arată nemulțumit, i se poate citi pe față.

Malencov prinde atunci a doua pasăre și, ca să nu repete greșeala

EI S-AU NĂSCUT ÎN APRILIE

Marinescu Felicia	01 apr	88 de ani	Ilimbav
Vlad Maria	01 apr	87 de ani	Mihăileni
Popa Ana	03 apr	87 de ani	Nou
Miruț Mihai	03 apr	85 de ani	Retiș
Moisin Viorel	03 apr	80 de ani	Roșia
Trif Nicolae	04 apr	85 de ani	Alțina
Galici Marioara	05 apr	84 de ani	Vărd
Bugneriu Traian	05 apr	80 de ani	Daia
David Ioan	06 apr	83 de ani	Daia
Oțetea Zosim	06 apr	81 de ani	Retiș
Lazăr Achim	07 apr	82 de ani	Cașoț
Avram Ioan	08 apr	91 de ani	Vărd
Macriș Livia	08 apr	84 de ani	Cornățel
Roger Iuliu Ștefan	08 apr	83 de ani	Roșia
Brezaie Ioachim	09 apr	86 de ani	Alțina
Dragomir Parasciva	09 apr	81 de ani	Roșia
Pop Ecaterina	11 apr	88 de ani	Merghindeal
Jurca Maria	12 apr	86 de ani	Mihăileni
Borcea Ioan	12 apr	83 de ani	Roșia
Toda Ana	13 apr	86 de ani	Alțina
Morariu Ioan	16 apr	89 de ani	Șomartin
Ciucireua Iosif	16 apr	84 de ani	Iacobeni
Lascu Ioan	16 apr	83 de ani	Daia
Stănilă Letiția	17 apr	85 de ani	Mihăileni
Mihu Parasciva	17 apr	82 de ani	Cornățel
Mihai Silvia	18 apr	84 de ani	Moardăș
Frățilă Niculina	18 apr	81 de ani	Săsăuș
Lăcătuș Eva	20 apr	88 de ani	Dealul Frumos
Avram Parasciva	21 apr	83 de ani	Roșia
Tobias Stoica	21 apr	82 de ani	Hosman
Ghidu Victoria	22 apr	90 de ani	Vărd
Iordache Maria	22 apr	85 de ani	Marpod
Armenciu Maria	22 apr	85 de ani	Alțina
Ciulei Silvia	22 apr	81 de ani	Retiș
Țârlea Elisabeta	22 apr	81 de ani	Nocrich
Nicula Sevia	24 apr	80 de ani	Hosman
Cocoș Ana	25 apr	92 de ani	Dealul Frumos
Pavel Filofteia	25 apr	86 de ani	Movile
Nistor Gheorghe	25 apr	82 de ani	Nocrich
Gherghel Melania	27 apr	90 de ani	Bruiu
Comiza Aurelia	27 apr	83 de ani	Nocrich
Oțetea Ioan	28 apr	85 de ani	Retiș
Tărnăveanu Aurelia	28 apr	81 de ani	Brădeni
Solomon Ioan	29 apr	90 de ani	Stejărișu
Barbu Elena	29 apr	87 de ani	Retiș
Mitroiu Parasciva	29 apr	84 de ani	Hosman
Frunză Maria	29 apr	80 de ani	Roșia

*Noi le dorim sănătate, bătrânețe liniștită și bucurii din partea urmașilor
Celor ce nu mai sunt, le dorim odihnă veșnică de-a dreapta Tatălui.*

N.R. Din cauză că unele Primării nu au reactualizat listele, sunt persoane pe care, deși au împlinit 80 de ani, nu le putem nominaliza. De asemenea unii nominalizați au trecut la cele veșnice. Până când vom avea toate listele solicitate, ne cerem scuze pentru erorile de care nu ne facem vinovați.

Vino iar, te strig, pe divan fierbinte

Francisc Lorinkzi

Vino iar, te strig, pe divan fierbinte
Să ardem ca două lumânări în noapte
Să ne mângâiem sub calde șoapte
Roua să se distileze-n minte.

Degete s-alerge peste coarde
Vioara să-nflorească-n tainic gând
Să se unească cerul de pământ,
Pârjol ca-n năvăliri de hoarde.

Uită de robia clipei crude
Spre cerul făr' de ore mă apleacă,
Lasă-te-n mirajurile surde

Purtată ca miresmele în teacă,
Când confruntările devin absurde
Văltoarele mă prind și mă înecă.

Ulița copilăriei

Eram copil, cu drag mi-aduc aminte
Când cerul nu era așa solemn
Și ne lăsa la fiecare câte-un semn
Să nu ne resemnăm, să mergem înainte!

Atâți feciori erau și-atâtea fete-n drum,
Pe ulița copilăriei mele atât de fericite,
Că n-am simțit amarul vremilor cumplite
Și n-am simțit calvarul vremilor de-acum!

Ortacii mei de joacă în suflet mi s-au pus
Gustin și Lae, Mărie și Băcița
Ca niște frați - ai Băciului din Sus -
Și Relu Gruului și ai lu' Dăscălița.

Vă voi purta în suflet pe acest pământ
Pân' mă vor roade viermii din mormânt!

lui Bulganin, nu strânge mâna suficient, iar pasărea scapă și zboară.
Din ce în ce mai nemulțumit, Stalin să ordina să se aducă o a treia pasăre și le spune celor doi pretendenți:

- Priviți cu atenție!

Apucă delicat pasărea de picioare și îi smulge penele, una câte una. Când pasărea, jumulită de tot, tremură în palma lui, Stalin le spune celor doi:

- Ei, vedeți? Iar în plus, are și un sentiment de recunoștință, datorită căldurii umane pe care o degajă mâna mea.

*Din volumul „Povești filozofice”
de Jean-Claude Carriere*

Spirit civic, pe viu: copiii ne învață!

Ar fi mult mai simplu (dacă nu aproape banal), să scriu că echipa Școlii Gimnaziale „G. D. Teutsch” Agnita și-a pus în piept, din prima lună a primăverii, pe lângă mărțișoare, și câteva activități extrașcolare inedite. Și că acestea au avut ca obiectiv formarea unei atitudini proactice și a unor competențe de promovare a valorilor ecologice, civice și comunitare ale orașului Agnita. Ar suna aproape la fel cu orice programă și planificare școlară... numai că nu așa s-ar exprima și copiii noștri.

Se întâmplă la Colegiul din Agnita

După o iarnă care nu a fost ca cele pe care ni le aducem aminte unii dintre noi, a venit și mult așteptata primăvară și o dată cu ea, elevii școlii noastre au inițiat alte activități la fel de atractive ca și cele de până acum.

Prima dintre ele a fost aceea în care am sărbătorit dragostea „pe românește”. Sărbătorile sunt întotdeauna un prilej de manifestare a bucuriei. Poporul român a știut mereu să guste sărbătoarea prin obiceiuri și tradiții de o deosebită frumusețe, una dintre acestea fiind sărbătoarea iubirii, manifestată la noi de Dragobete.

Modernizarea, schimbarea sunt procese normale ce se desfășoară în orice societate și tinerii au tendința de a uita tot ceea ce este vechi. Prin acest proiect ne-am propus să îmbinăm *vechiul* cu noul pentru că noi, cadrele didactice, avem datoria de a sensibiliza și stimula interesul elevilor noștri spre a păstra tot ce este folositor și frumos din acest *vechi*.

Scopul acestui proiect a fost acela de a acorda mai mult timp elevilor care au înclinații artistice-literare, dar și formarea unui comportament adecvat pentru îmbinarea tradiției românești cu obiceiurile care se impun din exterior. Aceste ținte duc la o implicare conștientă atât a elevilor cât și a profesorilor în procesul învățării, duc la înțelegerea importanței pe care o au tradițiile în viața noastră.

În perioada 11.02.2016 - 22.02.2016 elevii claselor de liceu la care s-au alăturat și cei din a VIII-a, sub îndrumarea dirigintilor au avut de realizat la alegere una dintre probele: un scurt filmuleț, un power point, o creație literară, o creație artistică, un obiect-simbol al iubirii. Materialele realizate de elevi au fost analizate de către un juriu format din învățători și profesori din școală. Toți elevii au primit diplome de participare iar câștigătorii au mai fost recompensați și cu tort

Prof. Dana Zgabercea

De data aceasta, voi da cuvântul copiilor. Am constatat că ei chiar au ce să ne învețe! Faptele, în ordine cronologică;

În paralel cu pregătirea serbării-spectacol de 8 Martie la Casa de Cultură, elevii clasei a IV-a C - inv. Maria Mihăilă - au confecționat mărțișoare. Nimic ieșit din comun până aici. Însă, la propunerea copiilor, mărțișoarele, alături de o mulțime dintre jucăriile lor personale, au fost donate, într-un cadru festiv, preșcolariilor de la școala din Ruja. Mai mult, copiii au strâns din proprie inițiativă și o sumă

de bani pe care și-au propus să o pună la dispoziția Serviciului de Voluntari Agnita, în vederea finanțării altor evenimente comunitare viitoare.

Tot datorită copiilor, mai mulți agnițeni au aflat că în această lună a renașterii naturii se sărbătorește și „Ziua Internațională a Fericirii”, pe data de 20 martie. Astfel, elevii claselor a III-a C și a VIII-a C, coordonați de inv. Emilia Nițescu, au scris de mână, au desenat și au distribuit 1000 de mesaje zâmbitoare, vineri, 18 martie, în centrul orașului.

Campania, numită « Zâmbete la Plic », a fost inițiată la nivel național de către Asociația DeVision din București, la a cărei invitație au avut curajul să răspundă cu un zâmbet doar 23 de unități școlare din România, printre care și școala noastră.

Printre numeroasele zile aniversare din luna martie se numără și « Ziua Internațională a Apei », pe 22 martie - zi care, de câțiva ani încoace, a devenit o tradiție în școala noastră. Anul acesta, activitățile extrașcolare prilejuite de această zi au fost impulsionate și oficial, de către Inspectoratul Școlar Județean Sibiu. Noi am numit acțiunea „APA. Ce pot face eu?”

Clasele I-IV au pregătit din timp o expoziție de desene tematice și machete în CDI (Centrul de Cercetare și Documentare « G. D. Teutsch »), coordonată de doamnele inv. Bianca Toth - cls. a II-a C, inv. Emilia Nițescu - cls. a III-a C și Viorica Tîrziu - cls. a IV-a A. Ca și coordonator al acțiunii, am prezentat elevilor câteva filmele motivaționale privind importanța apei pentru viață și motivele pentru care această resursă naturală trebuie protejată și economisită.

Ulterior, am identificat împreună cu ei câteva măsuri simple prin care putem face acest lucru, fiecare dintre noi, acasă sau la școală.

Apoi, împreună cu prof. Nicoleta Gavriliu și prof. Florin Robu Zamfir, am colectat deșeurile de pe malurile râului Hârtibaciu, între podul de la Piață și podul de la Abator. Acțiunea a venit ca aplicație practică la un proiect educațional de cercetare documentară online, desfășurat pe parcursul a trei ore de biologie, cu clasele a VIII-a, pe tema efectelor omului asupra mediului.

Deși planificată inițial pentru clasele a V-a și a VIII-a, la care există în programa de biologie lecții pe această temă, la acțiunea de ecologizare s-au alăturat, ca voluntari, și elevii din alte clase.

Cei mai harnici au fost elevii Sergiu Mititel - cls. a VI-a A, Crina Hârtoagă și Ionuț David -

cls. a VII-a A și alți elevi ai claselor a V-a A, a V-a C, a VI-a B și a VIII-a B. În total, la acțiunea „APA. Ce pot face eu?” au participat peste 100 de elevi, au fost realizate zeci de desene și au fost colectați 7 saci a câte 120 l de deșeuri reciclabile, care au fost depozitați lângă tomberoanele din jurul podurilor și a școlii.

La urma urmei - vă veți întreba, poate - de ce e apa atât de importantă? Iată câteva dintre răspunsurile elevilor din clasa a VIII-a B, la chestionarele de evaluare a acțiunii: „Poluând apa, ne poluăm și pe noi, producem secetă, formăm deșerturi.” - Patricia Jeleru; „Dacă nu o protejăm, o să moară animale, distrugem habitate naturale.” - Andrei Lăstun; „60% din populația Globului nu are suficientă apă. Resursele de apă trebuie protejate, deoarece odată cu dispariția apei se distruge și ecosistemul respectiv. Acest fapt ar putea duce chiar la dispariția unor specii. Am mai fost implicați și în alte acțiuni de acest fel și mă bucur că pot face și eu ceva pentru a proteja mediul în care trăiesc.” - Iulia Gavriliu; „Apa nu este importantă doar pentru viețuitoare, ci și pentru climă, de asemenea, pentru soluri. Prin astfel de activități, oamenii își arată recunoștința față de natură.” - Alexia Tiriba. „Părerea mea este că acțiunea noastră poate convinge adulții să ia măsuri și copiii, să ne urmeze exemplul. Noi suntem viitorul și trebuie să ne asigurăm o lume mai bună, colaborând cu natura, nu distrugând-o.” - Bianca Drăgan; „Măsuri pentru economisirea apei: duș în loc de baie, să închidem robinetul cât ne periem dinții sau cât spălăm vasele; să nu spălăm mașina cu apă potabilă, ci la spălătorie.” - Cristina Oros; „În opinia mea, e important să mergem la activitățile desfășurate de Ziua Apei, măcar o dată pe an să curățăm deșeurile și să reducem poluarea apei.” - Eugen Preda; „Este bine ceea ce am făcut, însă fără niciun folos,

deoarece pe mulți oameni nu îi interesează și vor arunca deșeurile în vale și pe stradă iar.” - Tudor Naicu; „Concluzia mea este că activitatea a fost degeaba dacă nu se respectă și nu se menține curățenia.” - Radu Muntean; „Dacă poluăm, nu rezolvăm nimic, dimpotrivă, distrugem peisajele, viețuitoarele și lanțurile trofice.”

Activitățile de Ziua Apei au fost foarte creative, iar importanța lor a fost pe măsură. Am demonstrat că suntem noi mici, dar suntem responsabili și trebuie să ne gândim la viitorul nostru printre ei.

Deci... nu uitați să zâmbiți! Viitorul orașului nostru este pe mâini bune!

Prof. Cornelia Ioana David

COLEGIUL DE REDACȚIE AGNITA

Colectiv de redacție: Ilarion Bârsan, Mircea Drăgan, Marius Halmaghi, Bogdan Albu, Cătălin Varga, Dana Zgabercea Ioan Vulcan-Agnițeanul

Tipar: Tipo Trib Sibiu
EDITURA ETAPE SIBIU
ISSN 2066-8708

Str. P-ța Republicii nr. 19,
Tel.: 0736 621 035
www.gazetahartibacului.ro
e-mail: barsan.avh@gmail.com
orele 8⁰⁰ - 15⁰⁰